

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

7DE ÄRG.

DEN 27 MAJ 1906.

N° 35

OBS. Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes. **OBS.**

INNEHÅLL: Rudolf Kjellén. — Senaste bilder från San Francisco. — Skansens värfest. — "De otte" i Stockholm. — Hjalmar Oscarsson. † — En afkomling af Pierre Corneille. — Öfversvämningarne i Norrland. — Hyllningsfästen i Stockholm för Aténfarna. — Fotbollstävlan i Göteborg. — Konungen åter i Stockholm. — Ny Riksbanksordförande. — C. M. G. Björnstjerna. † — Rysslands första parlament. — Eugen Schaumans grafsättning. — "Skogens kung" af Allan Wide. — Veckans porträttgalleri. — En sällsam händelse.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1906

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

RUDOLF KJELLÉN.
PROFESSOR

Kjellén: Kem. A.-B. Hengt Silfversparre Sthlm.—1749

RUDOLF KJELLÉN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Väl vet jag, att H. 8. D. vill vara och måste vara en opolitisk tidning — det blir mig dock alldeles omöjligt att teckna, låt vara endast de yttre, konturerna af Rudolf Kjelléns personlighet utan att vidröra politiken. Det är mig icke obekant, att denna rika personlighet har många andra sidor än politikerns. Han är ju äfven den modärna vetenskapsmannen och forskaren, alltid intresserande, mången gång entusiasmerande, dock äfven ofta mer impulsiv än öfvertygande. Han är än vidare som enskild person den älskvärdaste och gladaste kamrat, en gammal sångarbroder från ungdomens eviga stad, deltagare i alla sångarfärjer, ständigt aktiv, ständigt ung — professors själ har varit mera omedelbart ung än mången students.

Ty professorn var något, som inte alla studenter i vår tid äro, han var, är och, jag tror, förblir student i den gamla ideela betydelsen.

När Rudolf Kjellén började att slå sig på politiken, var det svårt att tro, att han på den banan skulle få någon större framgång. Han hade en "Sturm- und Drangperiode" han, som alla andra begåfvade män, en tid, då några af hans idéer syntes den praktiske mannen, hur skall jag säga, inopportuna. Några af dessa hans uttalanden, till exempel i den norska frågan, visa dock nu *efteråt*, att den man, som man affärdade med namnet "idealistisk teoretiker", såg sannare och djupare än de flesta. Framför allt *skarpare* än många, som sedermera trots deras oförlikliga slöhet i norska frågan, där de blindt trodde på försäkringarne i "Brödrafolkens väl", proklamerats som "statsmän". Jag har fattat Rudolf Kjelléns innersta åsikt i unionsfrågan så, att det var Sveriges skyldighet, *dess historiska skyldighet* — mot sig själf och äfven Norge, att äfven med yttre medel upprätthålla unionen. Det måste ha varit en svår stund för honom, då han på nära håll fick se, att, äfven om flertalet hyllar denna åsikt, den var utförbar, dels på grund af en otroligt svag unionspolitik, dels emedan de regerandes slapphet fått sin naturliga följd i en nationell slapphet, som det nu, med eller mot de regerande, gäller att få bort.

Det har också efter detta kommit något välgörande dämpadt öfver Rudolf Kjelléns politiska personlighet. Han har väl funnit, att det inte är nog att *ha* rätt, man får ock ödmjukt arbeta steg för steg för att *få* rätt. Han har kommit in i den praktiska politiken, där han på kortare tid än de flesta andra fått spela en roll, och har nog funnit, att det bästa inte får vara det godas fiende. Det förefaller mig, som om Rudolf Kjellén under det sista året lärt sig en egenskap, som är alldeles oundgänglig för en politiker, nämligen den att *förstå* sina motståndare och väl äfven då hysa aktning för dem. Ur en sådan förståelse, som alls inte behöfver vara det minsta uppgifvande af den egna meningen, framgår det, som är målet för allas arbete, de konservatives som de liberales: fosterlandets väl.

I sammanhang med Rudolf Kjellén som konservativ politiker, och en sådan af ett alldeles egendomligt svenskt kynne, står hans egenskap som vältalare, i hvilken egenskap han hittills skurit de största och mest obestridda lagarna.

Han är boren vältalare. Han har gåfvan att forma orden och meningarna så, att de icke blott smeka örat utan och tränga in i hjärtan. Vältalarens stora och — farliga konst att rycka människor med sig, äfven då det ibland sker motvilligt, äger han i hög grad. Stämmans klara, öppna vällyd, den är *svensk* som få, de många träffande bilderna, den medryckande entusiasmen, den orubbliga troheten mot de historiska teorier, han finner förnuftiga, den varma underströmmen af kärlek till den jord där våra fäders ben hvilat

och våra egna en dag efter stridens hetta skola hvilade mången gång otämbara lidelsen för fosterlandet — allt detta hvilande på stora och djupa kunskaper, gör honom till en af vårt lands främsta talare. Det finnes många, som förmena honom vara dess förnämsta.

Rudolf Kjellén, har som ofvan antydts, på kortare tid än de flesta andra yngre politiker fått spela en roll vid riksdagen och i politiken. Han har i alldeles särskild grad "kammarens öra". Äfven motståndarnes. De känna väl, att de ha en ärlig människa framför sig, en personlighet och en *man*. Som inte kompromissar med sin öfvertygelse utan säger tydligt och klart ifrån, hvad han menar, äfven om det inte är behagligt för flertalet, ja, om det också inte är behagligt för meningsvännerna. Det modet att icke i allt följa dem, då det politiska samvetet säger något annat, har han visat — det är konsten i politiken, det största beviset på karaktär.

En *man!* Ja, det är väl en både riktig och tillfyllestgörande karaktäristik af Rudolf Kjellén.

Och män behöfva vi, konservative och liberala män. Då faller oss allt annat till.

Gustaf Bellander.

Historikern och politikern Johan Rudolf Kjellén föddes i kyrkoherdehemmet å Torsö i Väneren den 13 juni 1864. Blifven student i Uppsala 1880, bedref han där studier isynnerhet i statskunskap, hvilka resulterade i en afhandling rörande ministeransvarigheten, på hvilka han 1890 erhöi doktorsvärdighet och docentur. Efter att ha beklädt docenturer i statskunskap och geografi vid Göteborgs Högskola, blef han 1901 kallad till professuren därstädes i statskunskap med statistik. Under fjolåret blef han därjämte en af Göteborgs nio representanter i vår Andra kammare, den ende representanten för stadshögern.

Professor Kjellén har utöfvat en mycket flitig författareverksamhet. Den del däraf, som är rent vetenskaplig till sitt syfte, är nedlagd i åtskilliga tidskrifts-upsatser, främst i Historisk Tidskrift, samt i afhandlingarna Om Eriksgatan och Riksrättsinstitutets utveckling i Sveriges historia. Men omfattningens ännu denna är hans i populärt syfte lagda historiskt-politiska författarskap, bland hvars första alster voro småskrifterna Unionen, sådan den skapades och sådan den bli vit. Samma uppfattning af unionsförhållandet, som han här framlade, uttalade han i en stor mängd tidningsartiklar i högerpressens spalter.

Det förnämsta alstret af hans historiskt-politiska författarskap är dock hans stora arbete i tvänne band om de nutida stormakterna. Detta arbete utgjorde ett värdefullt bidrag till vår allt för magra politiska litteratur, och en mer tankeväckande läsning gifves knappast för alla svenska tidningsläsare, som med mer eller mindre framgång söka att ur de dagliga tidningarnas virrvarr af byråtelegram utlösa en klar bild af utrikespolitikens förlopp. Visserligen kan man vara hågad att i mångt och mycket opponera mot författarens speciella synpunkter, t. ex. hans pessimistiska syn på det engelska och hans optimistiska syn på det tyska väldet. Och en allmännare anmärkning kan nog äfven riktas mot hans allt för stora tilltro till de "geopolitiska" krafterna, om han också ej går så långt som vissa tyska förebilder, hvilka t. ex. vidlyftigt orda om de olika världshafvens nord-sydliga eller östvästliga "axeltendenser" och dessas inflytande på omgifvande länders historia. Men som slutomdöme måste uttalas, att man här möter en väckande och iderik förkunnelse, hvilken har mycket godt att gifva, vare sig man slutar med instämmande eller opposition.

SÉNASTE BILDER FRÅN SAN FRANCISCO.

HVAR 8 DAG

— 555 —

EFTER FOTOGRAFIER.

Kiloh: Kem. A. B. stenot. SU, versuarre. 181111—106

1. EN UNIK FOTOGRAFI FRÅN MARKET STREET MED CALL BUILDING I BRAND. — 2. HVAD SOM ÅTERSTÅR AF DET CROCKER'SKA PALATSET MED DESS UTOMORDENTLIGA KONSTSAMLINGAR. — 3. MILITÄRBEVAKNING VID BANKRUINER. — 4. EN VY AF DEN FORDOM STOLTA POWEL STREET. — 5. MATLAGNING PÅ GATAN.

SKANSENS VÅRFEST.

Skansens i Stockholm sedanliga vårfest tog sin början den 18 maj och var då, tack vare det vackra vädret, ytterst talrikt besökt. En nyhet för året var det ordinarie sommarfest, som hölls i Norra Sörakers tingshus. Lagman, nämnd, vittnen, herrskapsfolk och allmoget deltog i detta unika ting, och alla utförde sina roller väl. Bland andra förlustelser bjöds i en lada på "Karmen" af ett berömt teatersällskap, Folkdansens vänner dansade i Oktorgsgården, serveringar och stånd med försäljningar voro legio. Det hela hade en pittoresk och äkta svensk prägel.

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

SKANSENS VÅRFEST: Prosten med maka och döttrar åka till tinget.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

»DE OTTE» I STOCKHOLM.

På Dramatiska teatern i Stockholm uppträder f. n. det danska skådespelaresällskap, hvilket förut gästade Göteborg, Kristiania o. s. v. och är känt under namnet "De otte". Sällskapet bestod nämligen ursprungligen af åtta artister vid Dagmar-teatern i

Köpenhamn, hvilka kände sig missbelåtna med chefen därstädes, Martinius Nielsens ledning och därför, sedan de förgäfvos sökt åstadkomma en ny teater för egen räkning i den danska hufvudstaden, i augusti i fjol begäfvos sig ut på en turné, hvilken kommer

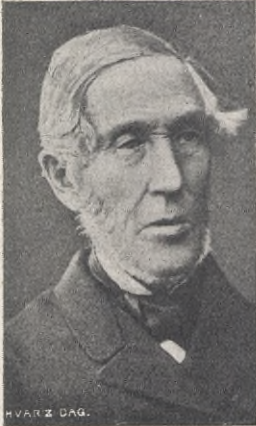

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

DET DANSKA GÄSTPELEL I STOCKHOLM.

Grupp af medspelande i "Alexander den store". Främst från vänster å foton: Fru Anna Larsen, P. Fjelstrup, fru Olivia Jacobsen, fröken Asta Nielsen, herr Dinesen; bakom: V. Willumsen, J. Wiehe, Johannes Poulsen, fru Emma Wiehe, A. Schmidt, Emmanuel Larsen, Mimi Mikkelsen, J. Jakobsen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sthlm.—Gbg.

HVAR 8 DAG.

Klubb: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergsparre Skåm—Öbg.

D. 12 MAJ FIRADES I HELSINGFORS DEN FINSKE PUBLICISTEN-FILOSOFEN-STATSMANNEN J. V. SNELLMANS 100-ÅRS DAG.

att afslutas nu vid maj månads utgång. Denna turné har varit sällsynt lyckosam, och det är icke att undra på, ty "de åtta", som i själfva verket utgör ett sällskap af omkring tjugo personer, ha på sin repertoar en hel del både roande och litterära stycken, samt spela rent af utmärkt.

På damsidan märkes först och främst fru Anna Larsen, en af Köpenhamns mest bekanta skådespelerskor, och vidare förmågor sådana som fru Emma Wiehe, Asta Nielsen, Olivia Jacobsen m. fl.

På herrsidan framträda den briljante komikern Peter Fjelstrup, den ovanligt mångsidige och fint bildade karaktärsskådespelaren Emmanuel Larsen — sällskapets regissör — den unge Johannes Poulsen, en son till professor Emil Poulsen, Jaques Wiehe, Robert Dinesen, Jacob Jacobsen, o. s. v.

I Stockholm har, då detta skrives, blott ett stycke gifvits af danskarne, nämligen Esmans fars "Alexander den store", som i en hel veckas tid samlat en synnerligen talrik publik. Detta stycke gifves helt enkelt på alla händer mönstergillt, med icke endast ett stortadt lif och fart, utan också med en karaktärisering af de olika rollerna, äfven den minsta, som visar, att äkta konst kan presteras äfven i en fars. Det är verkliga typer, som de danska artisterna visa, gripna ur lifvet och tolkade på ett sannt artistiskt sätt.

Och de olika prestationerna sammansmälta till en stor, oändligt roande taffa, på ett sätt som tyvärr blott sällan har sitt motstycke i stycken, gifna af svenska sceniska artister, hvilka draga, så att säga, åt olika håll, i stället för att samverka till en fulländad ensemble. Att säga att detta beror på, att danska regissörer äro bättre och skickligare än svenska, går lätt för sig, men torde knappast utgöra den verkliga förklaringsgrunden till danska skådespelares öfverlägsna samspel. Förklaringen ligger nog djupare.

O. R.

När vi i detta n:r (omslaget) meddela forts. och slut på berättelsen "Skogs- och Kärleksäventyr" i serien "Träsko-Måns berättelser" ha vi därmed också avslutat själfva serien. Vi beklaga i och för sig att icke kunna bringa våra läsare flera skildringar af samma pänna, och vi göra det med sorg då anledningen är den att denna pänna för alltid fallit ur den unge författarens hand.

Hjalmar Oscarsson afled nämligen den 23 april. En begåfvad man, medarbetare i ett flertal tidskrifter, var han endast 26 år gammal när ett svårt hjärtlidande bröt hans lifsbana. Vi meddela porträtt af vår unge medarbetare och ägna hans minne ett tack för intresse och arbete för H. 8. D.

Red.

HJALMAR OSCARSSON. †

Med anledning af 300-års dagen, den 6 juni, af Pierre Corneilles födelse aftäckes den 27 maj en staty i Paris af den store dramaturligen. Den enda lefvande afkomlingen skall då närvara, madame Deraine-Corneille, född Pauline Corneille, 78 år. Hennes porträtt togs i Comédie Française's foyer framför den berömda stamfaderns byst.

HVAR 8 DAG.

Efter fotografi.

Klubb: Bengt Sjöbergsparre

EN AFKOMLING AF PIERRE CORNEILLE.

ÖFVERSVÄMNINGARNE I NORRLAND.

Tillfölje den starka vårfloden i Ljusnan har en massa boningar belägna efter älfvens stränder bortförts eller ramponerats. Svårast har dock "Lottefors" i Hälsingland drabbats af förödelsen. Den stora Trämassefabriken, som kostar 1/2 million kr., tillhörig A. Ungers Industriaktiebolag

Efter fotografi

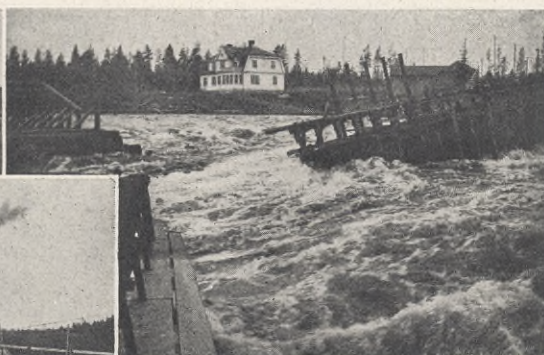
LOTEFORS TRÄMASSEFABRIK efter raset.

Klöhn - Bengt Sjöberg

Efter fotografi.

KLORATFABRIKEN.

Klöhn - Bengt Sjöberg

DÄR VATTNET BRÖT IGENOM.

ALBYVERKEN: KARBIDFABRIKEN.

har till hälften bortspolats, — trots de mest energiska förstärkningsåtgärder vidtagits.

*

Ljungan började att stiga i oroväckande grad. Den nyss igångsatta flottningen måste inställas, och alla fördämningar utefter vattendraget syntes starkt

hotade. Öfvanför *Albyverkens* stora anläggningar steg vattnet, så att en del af arbetarbostäderna snart stodo under vatten, och man beredde sig på att nödgas spränga en af dammarna. Natten mellan onsdag och torsdag, medan sprängningsarbetena pågingo, gaf sig emellertid den stora fördämning, genom hvilken vattnet insläpptes i kanalen till turbinhuset och med

Efter fotografi

BOLLNÄS: En öfversvämmad stadsdel.

Klöhn - Kem. A.-B. Bengt Sjöberg, Stålm-Olg.

Foto. Sahlborg, Bollnäs.

Kliché; Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm—Gbg

BOLLNÄS: Gatutrafik och gårdsinteriör under vatten.

oemotståndlig kraft störtade de väldiga nu frigjorda vattenmassorna förbi fabrikerna ned mot älvens lägre liggande strömfåra.

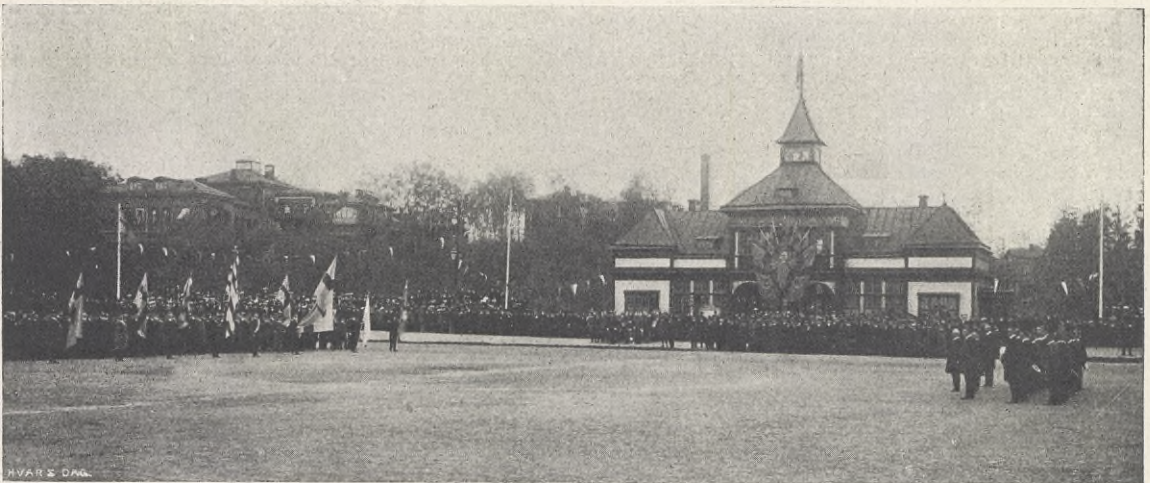
I fabrikerna, som nu beröfvats sin drifkraft, måste arbetet genast nedläggas. I lyckigaste fall kan det återupptagas om halfannan månad.

Den materiella skadan jämte förlusterna på grund af den nedlagda driften beräknas i rundt tal till 100,000 kr.

Vattnet i Ljungan är nu i långsamt sjunkande, men bereder man sig på ännu våldsammare flöde, då den s. k. fjällfloden kommer.

*

Äfven *Bollnäs* har till betydande del varit utsatt för Ljusnans öfverflöd, som förändrat den vackra norrländska köpingen till ett lite Venedig. Våra bilder se ju nog så lustiga ut, men i verkligheten har det varit en rätt allvarsam sak för mången.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

HYLLNINGSFÄSTEN I IDROTTSARKEN I STOCKHOLM den 14 maj för de återkomna svenska Atletararne.

Kliche; Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm—Gbg.

BLIF MEDARBETARE

i

HVAR 8 DAG

Skrif aldrig och fråga först —
tid går därvid förlorad — utan
insänd hvad Ni tror lämpar sig
för tidningen, vare sig berättel-
ser, uppsatser eller goda foto-
grafier af tilldragelser m. m. för
dagen.

HVAR 8 DAG.

Foto Larss-n. Gbg.

Kliche; Bengt Sjöfversparre.

ÖRGRYTE IDROTTSÄLLSKAPS (Ö. I. S.) I GÖTEBORG FOTBOLLSLAG besegrade den 20 maj det danska fotbollslag som ditrest för täflan. Vår bild togs just när bollen sparkades in i danskt mål.

KONUNGEN ÅTER I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sklm.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sklm—Gbg

DEN 18 MAJ ÅTERKOM KONUNGEN TILL STOCKHOLM, mött af de hemmavarande kungliga personerna samt hälsad af en stor folkmassa. Våra bilder togos vid Centralstationen när konungen hälsar mängden, samt när H. M:t vid kronprinsens sida åker till slottet.

Till ordförande i Riksbankens styrelse har k. m:t utnämnt justitierådet *A. R. Skarin*, som samtidigt beviljats afsked från justitierådsämbetet.

S. är född 1839 i Surteby, Elfsborgs län. Student i Uppsala 57, ex. till rättegångsverken 61. Vice häradshöfding 65; assessor i Göta hofrätt 73; konst. revisionssekreterare 76, ord. 79; t. f. justitiekanslär 85 och 86; justitieråd 86.

Den 15 maj afled i Stockholm f. d. generalkonsuln i Helsingfors greve *Carl Magnus Gustaf Björnstjerna*, f. 1844.

Student 63, kansliex. 64, ingick i finansdepartementet och kommerskollegium och 66 i utrikesdepartementet samt utnämndes till attaché i Petersburg. Attaché i Köpenhamn 69, legationssekreterare i Washington 75 och i Berlin 76. Samma år t. f. chef för kameralafdelningen i departementet. Expeditionssekreterare och chef för handels- och konsulatafdelningen 77, kansliråd 78, t. f. chargé d'affaires i Madrid 80. T. f. generalkonsul i London 84—86, hvarpå B. sistnämnda år utnämndes till generalkonsul i Helsingfors. Tidigt kammarjunkare vid hovet blef B. 70 kammarherre.

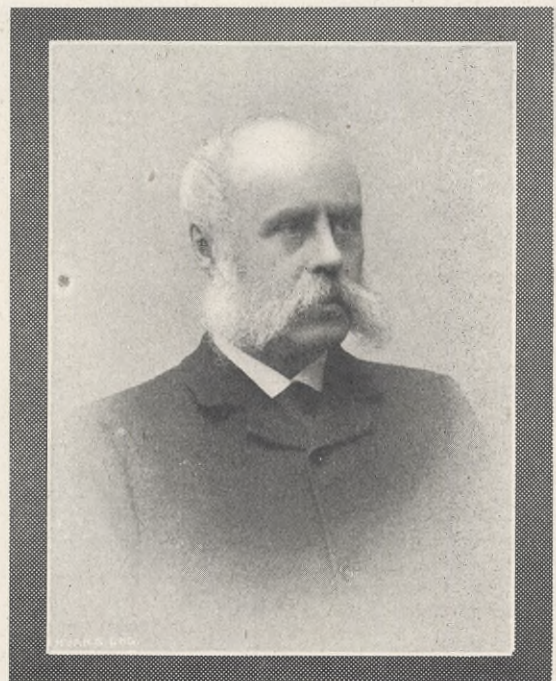
Under sin långa diplomatiska bana utförde B. åtskilliga särskilda uppdrag som led. i kommissioner, o. s. v.

Foto. Wiklund, Sklm.

A. R. SKARIN.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

Efter porträtt.

C. M. G. BJÖRNSTJERNA. †

Kliché: Bengt Sjöfverparre

RYSSLANDS FÖRSTA PARLAMENT.

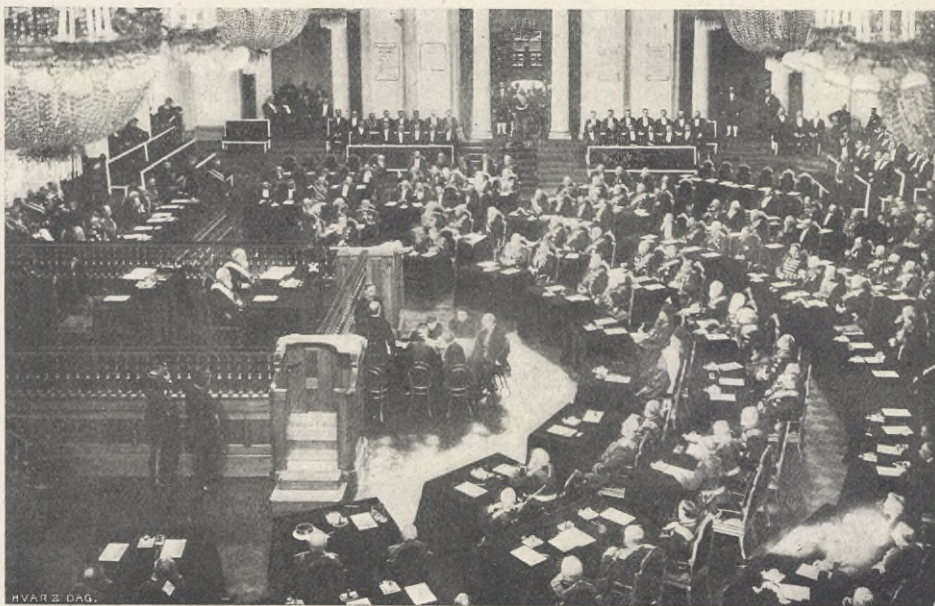
Efter fotografi.

TSAREN (X), jämte gemål och moder, anlända till S:t Georgssalen i Vinterpalatset.

Kl. 10:00. Bengt SJÖFORSARRE

I och med införande af den folkvalda Riksduman, har Ryssland inträdt i raden af modärna konstitutionella stater. Den 10 maj höll tsaren sitt korta frontal i S:t Georgssalen i Vinterpalatset, dit han efter årslång bortvaro från sin hufvudstad med anledning af Dumaöppnandet inrest. Mot den utomordentliga hofpraktin kontrasterade skarpt dumamännens hvardagsdräkter, i många fall bondens och arbetarens blusrock. Riksrådet, öfverhuset,

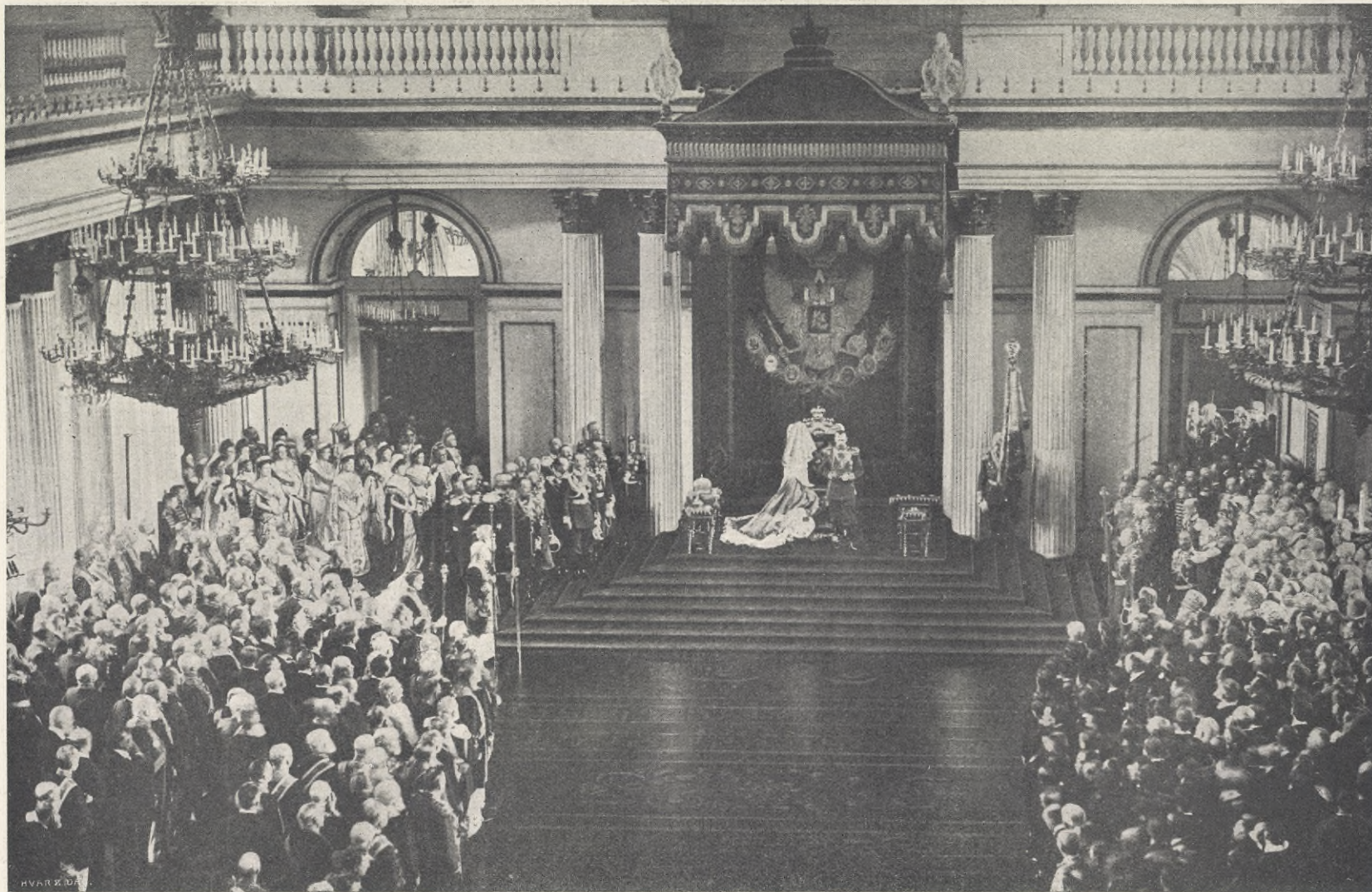
öppnades först följande dag och då utan någon särskild festlighet.

Efter fotografi.

RIKSRÅDET ÖPPNAS. Grefve Uxkull (X) uppläser tsarens reskrift.

Kl. 10:00. Bengt SJÖFORSARRE

Sten fotograf.

RYSSLANDS FÖRSTA PARLAMENT: Tsaren uppläser trontalet för ledamöterna af Riksduman i St Georgssalen i Vinterpalatset, 10 maj. T. v. å foton Riksrådets ledamöter, t. h. Riksdumans.

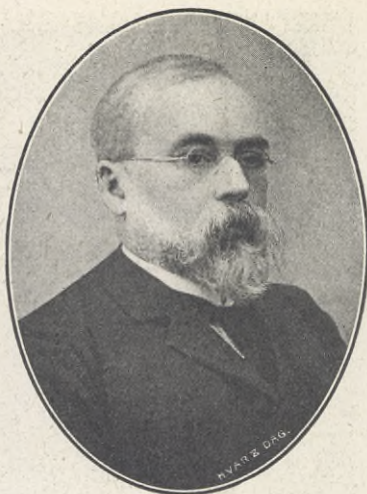
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre stäm—Oly

GREFVE D. M. SOLSKY.
Riksrådets president.

I. L. GOREMYKIN.
Rysslands nye ministerpresident.

PROF. S. A. MUROMZEFF.
Riksdumans president.

DUMA-MAJORITETENS,
DE KONSTITUTIONELLE DEMOKRATERNA,
HEMLIGA MÖTE DEN 9 MAJ:

- Prof. Jansen (1).
- Kedrine (2).
- Tscherjenkoff (3).
- Prof. Karéyeff (4).
- Hessen (5).
- Prof. Braun (6).
- Struve (7).
- Ad. Wynawer (8).
- Grünn (9).
- Nabokoff (10).
- Melionkoff (11).
- Leschmann (12).
- Margelius (13).
- Bary (14).
- Ad. Dabrowsky (15).
- Prof. Bebutoff (16).
- Rodicheff (17).
- Mad. Turkova (18).
- Marovskin (19).
- Petrunkévitch (20).

BONDEREREPRÄSENTANTER FRAMFÖR DUMA-PALATSET.

- Prof. Bebutoff (16). Rodicheff (17). Mad. Turkova (18). Marovskin (19). Petrunkévitch (20).

EUGEN SCHAUMANS GRAFSÄTTNING.

Efter fotografier

1. EUGEN SCHAUMAN som offrade sitt lif för att befria Finland från det Bobrikoffska förtrycket. — Han jordades först af poliser och gendarmar å Malms kyrkogård utanför Helsingfors, men har hans kista nu, d. 10 maj, under deltagande från hela landet blifvit flyttad till Borgå och där grafsatt under en bautasten, rest af Borgåbor.

2. GEHEIMERÅDET SCHAUMAN VID SONENS GRAF.

3. FRIHERR VON BONSDORFFTALAR VID GRAFVEN. Till venster synes en bröder till Eugen Schöuman.

4. EUGEN SCHAUMANS BLOMSTERHÖLJDA GRAF I BORGÅ.

5. SÅNGFÖRENINGEN M. M. sjunger å Malms station strax innan tågets afgång till Borgå med kistar.

Kliché: Kem. A. B. Bengt Silfverparre Skita.—Gla

Detta är historien om skogens kung.

Skogens kung var en tall — den högsta och vackraste man gärna kunde se. Dess stam var nere vid roten så tjock, att man icke lätt fannade den — dess krona var uppe i toppen så tät och lummig, att den kunde vara en skyddad fristad för en mängd af skogens fåglar. Och rak var stammen, rak och proportionerlig som den mest välformade maststång på det stoltaste segelfartyg — icke en krökning kunde man uppleta på den.

Skogens kung växte djupt inne i skogen. Rundt om den stodo lummiga granar i en tät flock — de bildade skogskonungens hof, brukade byfolket säga. Det var väl också med uträkning, man icke lätt en enda talltelning smyga sig in där bland granarna — icke fick hoffolket vara af samma slag som skogskungen själf! Granarna växte ganska ojämnna, stora och små om hvarandra — födda som de voro vid olika tider. Åt dem alla hade skogskungen själf stätt fadder — han hade sett dem växa upp, och hans krona var det, som gifvit dem välbehöfligt skydd mot storm och oväder under deras första späda barndom.

Det gick många underliga sägner nere i byn om skogskonungen.

Först och främst var det nu detta, att nära nog alla af de infödda staminvävarne i byn hade något af sina käraste minnen förknippade med den skogskonungen. Rundt om trädets rot var uppslagen en träbänk, som kallades »kärleksbänken». Och det hade blifvit en tradition att där — just där och ingen annanstans — skulle ungersvennerna första gången yppa sin kärlek för sina utkorade. Det gaf lycka, sade man. Också hade, så långt någon i byn kunde minnas tillbaka, bänken kring skogskungens stam på de ljusa vår- och försommarkvällarna varit rent af belägrad af ungdom. Ty våren och försommaren är ju som bekant den tid, då känslor, som hittills legat väl förvarade djupt nere i något försagdt hjärta, med våld spränga sina fjättrar och brusa fram öfver läpparna — uttalas i ord, som ofta genom sin glöd väcka häpnad till och med hos den talande själf. Det är ju den farliga, förrädiska vårstämningen, som så lätt förleder äfven den förnuftigaste att låta känslan löpa bort med förstandet.

Men äfven då vintern svept sitt istäcke omkring trädets rot, och snön låg tung på tallgrenarna, hände det ofta, att där kom någon sakt smygande fram i djupa, trefvande fotspår till skogskungens bänk. Först kom kanske han — ung och kraftig, med hälsans rodnad på kinderna och en målmedveten, beslutsam glans öfver ögonen. Han satte så käckt i de tjocksulade stöflarna och gjorde djupa, breda spår i den hvita snön till ledning för henne, som kom efter. Han gick rakt fram mot skogskungen och bröt i förbifarten af en tjock, präktig granruska, med hvilken han omsorgsfullt sopade rent på bänken — en plats lön om för två. Så satte han sig ned och väntade. Men den väntan behöfde ej synas honom lång, om han rätt förstod att lyssna till suset i skogskungens grenar och tyda dess mening. Underliga fantasier och framtidslöften kunde han inlägga i det suset, om han ville — löften om den lycka, som nu väntade honom. Ty löften om lycka sjöng alltid sången i skogskonungens krona för alla älskande. Om sedan dessa löften aldrig gingo i uppfyllelse — hvad mer? Icke kunde skogens kung hjälpa, att människorna icke rätt förstod att tyda lyckans språk.

Så — efter väntetidens slut kom hon. Tyst kom hon smygande fram mellan skogens träd, blyg och med nedslagna ögon sökte hon sig fram i hans spår — det var som måste hennes ögon hela tiden noga iakttaga fotspåren i snön för att hitta rätt.

Hon vågade ju icke möta blicken från honom, som satt där och väntade — — —

Så hade de funnit hvarandra, generation efter generation, däruppe på bänken i skogen vid skogskonungens fot. Var det då underligt, om de höllo den platsen i hälgd — om de vallfärdade dit upp, äfven sedan åren strött silfver i deras hår och ristat fåror i deras ansikten, och arbetets tunga börda krökt deras i ungdomen så raka ryggar? Hvart går väl de gamla hällre än till minnets tämpel?

Något sådant som att skogens kung skulle kunna fällas — det hade visst aldrig fallit någon in.

Men så började det ändå smyga rykten omkring i byn. Det sades, att Jan Ersson, som ägde skogen där skogens kung växte, skulle ha sålt all sin skog till averkning. Först ryckte man bara på axlarna åt talet och trodde det icke — man var icke van vid, att man averkade skog där i trakten. Men så småningom antog ryktet allt fastare former, och man började undra: skulle det verkligen vara sannt? Jan Ersson var själf bortrest så man kunde inte fråga honom, men en dag fick man i alla fall vissheten. Det stod i tidningen. Den aftonen samlades man som genom en tyst öfverenskommelse där uppe vid skogens kung, gamla och unga. Och där hölls dom öfver Jan Ersson.

Man talade om, hur förändrad Jan Ersson blifvit. Då han var ung, hade han varit en omtyckt pojke, glad och hurtig. Han var inte så rik då. Men så småningom, sedan han fått ärfva både sin far och farbror, hade han blifvit en förmögen man, och så var det förändringen började. Han blef en myndig man med stort inflytande i socknen. Och den medgången kunde Jan Ersson visst ej bära. Hans far och farfäder hade varit af en gammal aktad bonde-släkt, visserligen också de raka i ryggen, men på ett så helt annat sätt. De voro bönder och satte sin ära däri. Men Jan Ersson — han ville hällre kallas herre än bonde. Och så plockades de gamla hedervärda massiva trämöblerna bort, de som i många årtionden prydt hans barndomshem och gifvit det sin prägel, och ersattes af städernas prisbilliga halfelegans. Där fanns både piano, grammofon och spelkort numera hos Jan Ersson, men däremot hade de gamla väfstolarnas klappande ljud aldeles tystnat. Och hans söner gingo i stadens elementarskola — döttrarna kallades fröknar och spelade och sjöngo hällre än de gingo i köket. Var det så annat att vänta, än att det skulle gå på sned för honom?

Riktigt på sned måtte det väl också ha gått, eftersom han sålt sina fäders skog. Men ändå — hur galet det nu än var för honom — hur skulle man kunna tillgifva honom detta? Att tänka sig, att byns skog nu skulle falla — och då också skogens kung!

Hvem det nu var, som först klädde denna tanke i ord, visste de knappt, men så var det sagt. På en gång riktades alla deras blickar upp till skogens kung. Han som nu snart skulle falla. Denne högreste bjässe, som från sin höjd lika outgrundlig skådat ned på människornas öden, som länkades vid hans fot — kunde han ingenting göra för att freda sitt lif? Ack nej, han var ju bara ett träd — hvad skulle han kunna förmå för att skydda sig mot det hvassa stålet i yxans ägg eller mot girigheten i krämarsjälur?

Så småningom upplöstes då skarorna, som samlats däruppe och dömt Jan Ersson, och gingo på skilda vägar hem till sitt igen. Ack, de kunde ju håller ingenting mer göra än döma — fattiga stackare voro de alla, och trävarubolaget, som köpt skogen, var rikt — mycket rikt. —

Men knyta näfven i ursinne, det kunde de, och det gjorde de också, då de gingo förbi Jan Erssons gård.

Bland dem, som varit med däruppe, var också en helt ung flicka — Stina i Hagen. Hon var den sista, som gick därifrån, och hennes ögon stodo fulla af tårar, då hon vände sig om och såg bort mot bänken. Ack, hon älskade ju skogens kung så högt — och hon väntade så mycket af honom. Hit var det de stämt möte — hon och granngårdens Karl, när han kom hem igen från exercisen.

Stina gick sakta och dröjande en omväg genom skogen hem. Hon gick och tänkte på hans afskedsord — dessa ord, som ringt i hennes öron allt sedan dess: »Säg Stina, när jag kommer hem igen i höst — skola vi mötas då däruppe vid skogskungens bänk?» Dessa ord, som hon vänt och vridit på otaliga gånger — var det möjligt, att de icke skulle äga den betydelse, han inlagt i dem? Hon ville icke tro det — han måste ha menat det — han visste ju så väl, hvad det betydde att mötas vid skogskungens bänk! Så måste det vara, och de voro osanna alla dessa historier, de hviskade hennes öron fulla med, de bestämsamma människorna. Som att Karl skulle ha sett å en annan flicka än henne! De ljögo — ingenting annat än lögnare voro de dessa människor, som ville göra henne ondt med sitt tal. Han älskade henne — lika högt som hon honom — och det skulle bli uppenbart för alla en gång, när de två mötts däruppe under skogskungens träd. Och till dess — fick hennes varma längtan hålla henne skadeslös vid de elaka människornas tal.

Men nu — om de aldrig fingo mötas däruppe? Om de grymma yxhuggen skulle hinna före?

Detta var hvad Stina gick och tänkte på, och som gjorde hennes annars så spänstiga gång dröjande och hennes klara pannan molnhöljd och dyster. Om skogskonungen och hans bänk skulle vara borta en gång, när Karl kom tillbaka! Ack, ja visst — om han nu älskade henne — nog skulle de då likafullt kunna mötas på en annan plats än just denna aftalade. Men — om hon så sade sig detta tusende gånger — hon kunde ej hjälpa det — det var ej detsamma. Just på den platsen borde de ha mötts — skogskungens bänk gaf ju lycka! —

För hvarje dag hela sommaren igenom vandrade Stina sedan upp till skogskungens bänk. När dagens arbete var slut, och solen lutade till nedgång, kom hon punktlig som en klocka fram ur skogen. Och för hvarje gång hon fann allt i sitt gamla skick och såg, att sköflingsarbetet ännu ej börjat, knäppte hon oreflekteradt och enkelt ihop händerna och tackade Gud. Närmare och närmare kom dagen, som var hennes längtans mål — kanske skulle hennes skogskung stå till dess. —

Men så en dag frampå sensommaren, när hon kom dit upp, mötte henne en ohygglig syn. Rundt omkring, hvar hon vände blicken, voro de märkta träden, med ett hemskt tecken — dödsmärket. Öfverallt lyste det emot henne, det hvila, färska såret i barken — timmerhuggarnes märke, på hvilka som först skulle dö. Och störst och hvitast lyste såret i skogskungens stam!

Stina sjönk nästan bedöfvad ned på marken, slog händerna för ansiktet och grät. Alltså — detta var det grymma svaret på hennes hopp! Hårt, obarmhärtigt hårdt var det!

Efter några minuter lyste dock hoppet åter. Det är så svårt att helt släppa hoppet, då man är ung. Kanhända skulle de ändå ej hinna utföra dödsdomen, böd'arne, kanske skulle han ändå hinna före. Om också hennes lycka skulle stadfästas under ett dödsdömt träd — men bara det ändå blef, innan skogskungen föll. — —

Och så fortsatte då Stina sina vandringar. För hvarje dag med allt större ångslan, ty de hade börjat sitt härjningståg nu, yxorna. Rundt om gåfvo de

genljud i skogen och påskyndade hennes steg — skulle de väl ha hunnit hit i dag? Ty det blef rent af hennes fixa idé detta, att detta skulle vara tecknet. Om de hunne före — ja, då dödade de lyckan för henne!

Så var det då dagen före, innan Karl skulle komma hem. Och när Stina kom på sin vanliga vandring, stod hjärtat nästan stilla i bröstet på henne. Ah — så var det då ute med hennes hopp! Rundt om skogskonungen låg hela hans hof fallet — borta voro de alla, som stått som en skyddande mur kring hans rot! Ensam stod han kvar ännu i sitt högresta majestät, men dödsmärket lyste som ett öppet sår i hans bark, och Stina förstod, att i morgon skulle hans tur komma. Och det märkvärdiga var, att hon för ett ögonblick nästan glömde sig själf af smärta vid tanken på hans öde. Hon gick fram och strök sakta öfver stammen: »Stackars, stackars, dödsdömd kung», mumlade hon sakta, »i morgon skall din gamla kungakrona falla för yxhuggen.» När hon rätt lyssnade efter, så hörde hon också skogskungens svar. Många underliga melodier hade hon hört susa i hans krona, men aldrig någon så sorglig som i dag. Han sjöng sin egen dödsång, tänkte hon.

Den natten kunde Stina ej få en blund i sina ögon. Icke var det för stormens skull, som rasade därute, och kom de gamla träväggarne att knaka och fönstren att skalla. — Stina hade hört många värre stormar än denna. Nej, det var tankarna, som höllo henne vaken.

Det var ju i morgon hennes öde skulle afgöras! Kunde hon sofva då?

Och så var det skogskungen. Han hade nu en gång blifvit så sammanlänkad med hennes eget öde, att hon icke kunde få honom bort därur. Till sist, när hon ej kunde få ro för tankarne, rann det henne i hågen, hur hon brukat göra som barn. Alltid bara gå till Gud med allt som oroade. Och så tro att han kunde hjälpa. Hon knäppte hårdt ihop händerna och bad att — huru eller på hvad sätt, det var detsamma — bara detta enda: att Gud ville förskona skogskungen för yxhuggen.

Så fort det blef morgon, var Stina på benen. Som en stormvind ilade hon fram genom skogen — hon måste se, om Gud hört hennes bön. Detta, att det var för tidigt att afgöra — att timmerhuggarna icke hunnit dit ännu — föll henne icke in — hon måste se. Och hon såg. Var det ett underverk? Knäckt midt af låg skogskungen med sin stolta krona sopande marken bland alla sina slagna hofmän.

Dock för yxhugg hade han icke fallit — nattens storm hade brutit honom.

Om blott Stina hunnit reda sina tankar litet, kunde hon ju ha sagt sig själf, att det icke var något underverk — nu sedan skogskungen icke längre hade sin skyddanu, hofstat utan ensam måste motstå stormens raseri, måste den ju knäckas. Men hon hann aldrig så långt i sin tankegång. Ty där bredvid skogskungens brutna stam lyste ett par trofasta ögon emot henne, och Karl beredde leende rum åt henne bredvid sig på bänken.

Så blefvo Karl och Stina det sista par som funno hvarandra på skogskungens bänk! Och ännu i dödsminuten sjöng den fallne veteranen sina vackraste lyckovisor för dem. — —

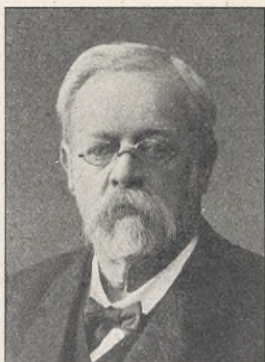
Men nere i byn gladdes man öfver, att skogsköflarna icke skulle skörda den grofva vinst, de drömt om på skogskungens lik genom att sälja honom till maststång, och när äfven Jan Ersson slöt sig till dem som gingo upp för att bese den fallne kungen, vände byfolket bort ögonen för att slippa hälsa på honom.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

P. ENGLUND.

Den 5 maj fyllde kyrkoherde Petrus Englund 70 år. Prästvigd 66, missionär 67, sjömanspräst i Alexandria 70, pastoralexamen 81, hospitalspredikant i Hernösand 75, kyrkoherde i Indal sedan 89.

C. G. SWALANDER.

T. f. presidenten hofrättsrådet Christian Swalander i Jönköping, fyllde den 24 maj 65 år. Stud.-ex. 58, ex för inträde vid Rikets rättegångsverk 62, v. häradsh. 67, assessor i Göta Hofrätt 75, hofrättsråd sedan 92.

C. A. HAGMAN.

Borgmästaren i Kalmar Alfred Hagman fyllde den 24 maj 65 år. Stud.-ex. 62, hofrättsex. 66, v. häradshövding 69, rådmän i Kalmar o. ordförande å rådstufvurättens andra afdelning 73, borgmästare sedan 87.

C. J. BECK-FRIIS.

Disp., frih. Carl Beck-Friis fyllde d. 24 maj 50 år. Stud.-ex. 74, sed. 85 disp. vid Hargs Bruk. sed. 97 vid Dannemora gruvfvr. Ordf. i styr. o. verkst. dir. i Dannemora—Hargs järnv. A.-B. 91. Landst.-m. 85, ordf. i Sthlm l. landst. 04, led. af hush.-sällsk. förv.-utsk. 89, led. af Riks. F. K. 1900. ordf. i Hargs ss kommunalst. m. m.

L. VON MÜHLENFELS.

70 år fyllde den 26 maj f. d. majoren Ludvig von Mühlenfels. Stud.-ex. 53, und-löjtn vid Kronpr. husarreg. 56. Gen-gått kurs i Kejs. Spaniska Ridsk. i Wien 69. Reg.-stallm 71, rytm. och skvadronschef 76, major i armén 86, afsk. 89. Led af stadsf. i Engelholm 77. Arrondator af Kungsg. Ottenby sedan 94.

P. SÖRENSSON.

65 år fyllde den 7 maj kontr.-pr. kyrkoh. fil. o. teol. dr Per Sörensson. Stud.-ex. 62, fil. dr 68, lärare i Lund 68—71, e. o. biblot.-aman. 68, kyrkoh. i Frillestad 74. kontr.-pr i Luggude kontr 90, teol. dr 97, inspektor för Nya elementarskolan för flickor i Helsingborg 1900, led. af Riksd. F. K. sedan 95.

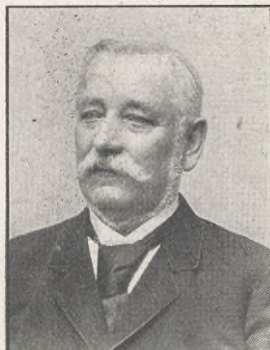
C. G. R. CEDERSTRÖM.

Kabinettsk.-herren frih. Carl Cederström fyllde den 25 maj 65 år. Stud.-ex. 58, u-löjtn v. Lifreg. dragoncorps 60, kammarh. hos änkedr. Josefina 68, rytm. 81, aisk. ur krigsti. 91, kabinettsk.-herre s. å Led af Stockholms läns landsting sed 85, dess ordf. 19 0—02, led. af Riksd. A. K. 96—99, disp. f. Borgviks A.-B. 81—02.

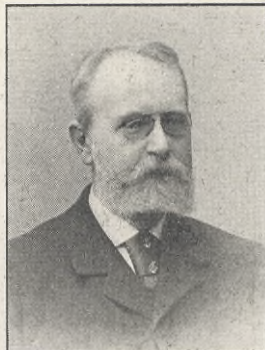
P. HÅKANSSON.

Bruksägaren Pontus Håkansson, Mariestad fyllde den 21 maj 50 år — en inom landtbruk, skogsskötsel samt torfindustrien framstående man.

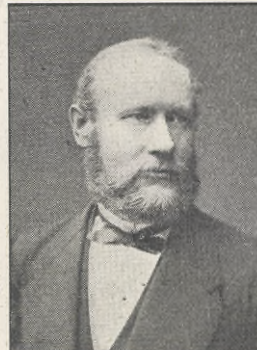
C. A. NJURLING. †

F. d. kronolänsm. Carl August Njurling afl. i Karlsro d. 3 maj. F. 26, org. o. skollärare i RÖ försam. 50, kronolänsm. i Stuhundra härad 64, afskd 99. Led. af skolråd o. kommunalstämman i Fosterna och RÖ försam., mångårig revisor i Sthlm—Rimbo järnvägs A.-B.

W. WALLDÉN. †

D. 18 maj afl. i Sthlm godsäg. W. Walldén, 70 år gammal. Var 69—85 red. o. utgivare af Sthlms Dagblad, 01—04 hufvudredaktör. En af hufvudstadens m-st betydande kommunal-män. Led. af A. K. för Sthlms stad under 7 riksdagar och sedan 93 af F. K. Led. af många styrelser, bl. a. ordf. i Nationalmusei nämnd.

G. M. DALSTRÖM. †

Den 8 maj afl. i Sthlm ingenjören Gustaf Mauritz Dalström, 68 år gammal. Telegrafist v. opt. telegr., utve-kl. tag elegri fen. Folkhögskollärare. Arbetschef v. järnv.-anlägg. Grundare af Visby cementfabr., grundare af o. traf.-chef vid södra spår-vägarne i Sthlm. En af stiftarne af Svenska teknologiföreningen.

H. CARLSTEDT. †

Den 15 maj afl. i Sthlm f. öfversten vid kustart. Herman Carlstedt i. 47. U-löjtn. v. skärg.-artill. 69, löjtn. v. flott. 75, 80—84 lärare vid sjökrigssk. kapt. i flott 84, kom.-d-kapt. 2:a graden 93, 1:a gr. 97. Tillh. fr. 88 flott. lasta minförsv. 99, chef för detsamma 02, öfverstelöjtn. och strax därpå öfverste vid kustartilleriet.

EN SÄLLSAM HÄNDELSE.

*En svensk meddelare
skrifver till oss från Bu-
lawayo den 14 april:*

En högst egendomlig händelse inträffade för några få dagar sedan, i Bulawayo, i det att ett dynamitmagasin rymmande ett ofantligt förråd med dynamit (värdt mellan 5 à 6,000 pund, d. v. s. c:a 100,000 kr.) exploderade.

Det egendomliga i denna händelse är, att *omedelbart närliggande dynamitmagasinens förråd ej exploderade, ehuru dess väggar och takramponerades fullständigt och dynamitlådorna kastades huller om buller och delvis sönderslogos eller begrafdes under magasinernas ruiner.*

Af bilderna framgår tydligt explosionens verknin-
gar.

Det exploderade magasi-
net är totalt försvunnet, en-
dast efterlämnande ett mer
än 60 fot djupt hål i *berg-
grunden.* (Se öfversta bil-
den).

Stenblock vägende tusen-
tals kg. kastades flera hun-
dra meter från skådeplatsen.
Närstående träd och buskar
på ett afstånd af omkring
200 meter splittrades i
atomer.

Ehuru själfva skådeplat-
sen är belägen omkring en
svensk mil från Bulawayo
krossades i staden hundrat-
als fönsterrutor.

Högst underligt skadades
ingen människa.

Anledningen till olyckan
torde alltid förblifva en
hemlighet.

A. S—g.

SVENSKAR I FJÄRRAN
LÄNDER äro väl-
komna som med-
arbetare i
H. 8. D.

HVAR & DAG.

Efter fotografier

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Ståm.—79